

**МАКТАБГАЧА ТА'ЛИМ TASHKILOTLARIDA BOSHQARUV
JARAYONIDA RAHBARNING O'RNI.**

*Tarbiya -buyuk ish:tarbiya bilan inson
qismati hal etiladi.(B. Г.Белинский)*

Siponova Soniya Ixtiyor qizi Navbahor tumani

3-sonli DMTT uslubchi-tarbiyachisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlari xodimlarining boshqaruv jarayonini sifatli amalga oshirayotgan rahbarlar ya'ni direktorlari va tashkilot uslubchilarining tashkilotdagi ustuvor vazifalari haqida so'z yuritilgan.

Kalit so'zlar: Maktabgacha ta'lim tashkiloti, tarbiyachi, rahbar, uslubchi, pedagogic faoliyat, sifatli ta'lim, boshqaruv

Key words: Preschool education organization, educator, leader, methodist, pedagogical activity, quality, education, management.

Ключевые слова: Организация дошкольного образования, воспитатель, руководитель, методист, педагогическая деятельность, качество, образования менеджменту.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim-tarbiya jarayonini tog'ri va samarali tashkil etish har bir tarbiyalanayotgan bolani jismonan hamda ruhan barkamol shaxs sifatida shakllanishida o'z ijobiy ta'sirini ko'rsatadi. Bu jarayonga maktabgacha ta'lim tashkilotining barcha pedagog xodimlari mas'ul hisoblanadi.

Ta`lim tashkilotida ta`lim-tarbiya jarayoni davlat talablariga muvofiq holatda amalga oshiriladi. Bundan tashqari ta`lim beruvchi shaxslar ya`ni tarbiyachilar bolani har tamonlama komil shaxs sifatida shakllanishlari uchun ilg`or pedagogik tajribalardan, innovatsion texnologiyalardan, zamonaviy fan tajribalariga suyangana holda ish olib boradilar. Maktabgacha ta`lim tashkilotida to`g`ri tashkil etilgan ta`lim-tarbiya jarayoni bolani shaxs sifatida shakllantirib qolmay o`z navbatida bolalarni maktab ta`limiga tayyorlab beradi. Tashkilotda aynan ana shu maqsadga erishishda tashkilot uslubchisining roli benihoya kattadur. Chunki har birtashkilot uslubchisi tashkilotdagi ta`lim-tarbiya sifatini nazorat qilish, boshqarish, tarbiyachi xodimlarga ta`limning ilg`or ish uslublarini o`rgatibgina qolmay tashkilotning jamoatchilik ishlarida faol va eng yuksak cho`qqilarga chiqarishda birinchilardan bo`lib turadi.

Uslubchi tashkilotda direktordan keyin ikkinchi o`rinda turib, tashkilotning hujjatlari va boshqaruv faoliyatini ya`ni rahbarlik jarayonlarini puxta egallab olsa ta`lim-tarbiya jarayonini sifatli shakllantirgan bo`ladi. Avvalo rahbar qanday bo`lish kerak rahbarning vazifalari, rahbar tashkil etadigan jamoani shakllantirishdagi yo`l-yo`riqlarni batafsil bilmog`i kerak. Quyida biz rahbar faoliyati bilan tanishmiz.

Ta`lim tashkilotining pedagogik faoliyatini boshqarish ta`lim tashkilotining faoliyat xususiyatiga ko`ra pedagogik jarayonni rejalashtirish, tashkil etish, rag`batlantirish, natijalarni nazorat va tahlil qilish maqsadida amalga oshiriluvchi boshqaruv faoliyatidir.

Rahbar kompetensiyasining shakllanishi besh bosqichdan iborat bo`lib, ular quyidagilarni tashkil etadi:

Rahbar kompetensiyasining shakllanish bosqichlari:

- Qobiliyatni aniqlash;
- Tarbiyalash va shakllantirish;
- Chiniqtirish (kichik hajmdagi topshiriqlar berish);
- Ishonch (mustaqil rahbarlik lavozimiga tayinlanish);
- Rahbarlik cho`qqisi.

Sifatli maktabgacha ta'limni tashkil etish asoslaridan biri boshqaruv va pedagog kadrlarni tayyorlash darajasi va ularning professionalizmi hisoblanadi. O'tgan davr mobaynida ushbu yo'nalishda keng ko'lamli ishlar bajarilib kelinmoqda. Chunonchi, birinchi qadamlar sifatida O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim Vazirligi tashkil etildi; «Maktabgacha ta'lim» bakalavriat ta'lim yo'nalishi bo'yicha oliy ta'lim tashkilotlariga qabul qilish kvotalari oshirildi; mazkur yo'nalishda o'qish muddati uch yilgacha qisqartirildi; maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirishga qaratilgan yagona davlat siyosatini amalga oshirish, tizimni tarkibiy jihatdan tubdan isloh qilish, boshqaruv tuzilmasini tashkil etish choralari belgilandi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning 2020 yil 29-dekabrda Oliy Majlisga Murojatnomasida ham aynan maktabgacha ta'lim tizimi sohasiga oid muhim vazifalar belgilandi. *“Biz oldimizga mamlakatimizda Uchinchi renessans poydevorini barpo etishdek ulug' maqsadni qo'ygan ekanmiz, buning uchun yangi Xorazmiylar, Ibn Sinolar, Ulug'beklar, Navoiy va Boburlarni tarbiyalab beradigan muhit va sharoitlarni yaratishimiz kerak”*-deya ta'kidladilar davlatimiz rahbari. Bola dunyoga kelgandan boshlab, unda aynan maktabgacha bo'lgan yoshda aqliy faollik oshadi, axloqiy-estetik va jismoniy xislatlar shakillanadi. Shu bois ham kelgusi yillarda maktabgacha ta'lim sohasini rivojlantirish borasidagi strategik maqsadimiz-bog'cha yoshidagi har bir Bolani ushbu ta'lim yo'nalishi bilan to'liq qamrab olish uchun zarur sharoitlarni yaratishdan iborat. Kelgusi yil yakuni bilan maktabgacha ta'lim qamrovini 65 foizga, 2023-yil oxirida esa 75 foizga yetkazishimiz kerak. Bu ishlarga budjetdan 600 milliard so'm subsidiya berish hisobidan qo'shimcha ravishda 2 mingta nodavlat bog'cha tashkil etilib, xususiy sektor ulushi 25 foizga yetkaziladi.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, tashkilot faoliyatini olib borish sifatli ta'lim-tarbiya jarayonlarini maqsadga muvofiq ravishda tarbiyachilarning egallashi lozim bo'lgan bilim, ko'nikma, malakalar bilan shajllantirish bu

uslubchining bosh vazifalaridan biridir. Rahbar faoliyati qanchalik to'g'ri tashkil etilgan bo'lsa, ta'lim-tarbiya jarayoni shuncha maqsadga to'g'ri erishadi.

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2016 yil 29 dekabrda "2017-2021 yillarda maktabgacha ta'lim tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-2707-sonli Qarori.
2. Mirziyoev Sh.M. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. – T.: "O'zbekiston", 2020 yil 29 dekabr.